

„ЭДАЗИ“ ОРГАН ЦК ВКП(б)
и ЛЕНИНГРАДСКОГО
ОБЛАСТНОГО КОМИТЕТА ВКП(б)
НА ЭСТОНСКОМ ЯЗЫКЕ
ОК(е)Р КК ja ОК(е)Р Leningradi
OBLASTIKOMITEE HÄÄLEKANDJA

EDDAZI

ОКСИКНУМБРИ ХИНД 5 КОП.

ТЕЛЛИСЕ ХИНД

1 ану пеале — 75 коп., 3 кuu пеале — 2 рbl. 25 коп.
2 ану пеале — 4 рbl. 50 коп., 12 кuu пеале — 9 рbl.

ТОИМЕТУСЕ АDRRESS: ЛЕНИНГРАД, „141“
Адресна перулок № 2. Телефон 2-46-83
ТОИМЕТУС ON AVATUD кella 10—3¼ пeaval

№ 83 (4173)

Laupäeval, 20. juunil 1936. aastal

№ 83 (4173)

18. juunil 1936. a. kell 11 kümme minutit hommikul suri Gorkas, Moskva lähedal, vene suur kirjanik ja kommunismi eest võitleja

seltsimees Aleksei Maksimovitsh Gorki

Maksim Gorki surnud

Suri inimene, kes kogu oma elu suure mõistuse pühendas võitlusele inimsoo vabastamise eest kapitali ikkest. Suri Maksim Gorki.

Nõukogude Liidu, kogu maailma töörahvas, kogu kultuuril, kes võitleb üldinimliku kultuuri eest, kaotas parema inimese, proletariaadi suurima kunstniku ja tulisema võitleja.

Maksim Gorki, „Tormikotka“ looja, laulis oma töödes inimsoo tormilise võitluse, ta kutsus, õhutas, kihutas ja organiseeris sellele võitlusele, mille eesmärgiks oli inimese vabastamine ilgest kapitalismi võimusest. Nüüd on vaidnud selle tormikotka hääl, kuid seda võimsamalt kostab rahvaste tormihääl üle ilma. Nõukogude Liidu on võitnud töörahvas. „Tormikotkas“ edasiandud vaimustav kutse on ühel kuuendikul maakeral teostatud.

— Inimene, see kõlab uhkesti, — ütles Gorki oma töödes.

Inimene kogu ta suuruses, uhkuses ja vägevuses kerkib Nõukogude Liidus, selles hällis, kus kasvab ja võitleb üks parematest inimestest. Uus, vaba inimene ühiskonnas, kus pole enam kurnajateklassi, kus jäädavalt on põrmuse heidetud kapitaliõim, jätkab seda võitlust, mida pidas, millele kutsus Maksim Gorki. Sajakuuekümmet miljoniline rahvas, sadandete mitmesuguste rahvustega kuulutab oma määratusurte võitluse kogu ilmale oma suurvaime igavest tõe — kapitalism, ta viimane sõna — fashism hävitab inimese, tallab mudasse ta õigusi, propageerib ja organiseerib pöörast inimese hävitamise sõda, selle metsiku kapitalismi, hullumeelse fashismi, purustamiseks ja hävitamiseks peavad ühinema kõigi maade proletariaadid ja liidus kogu töörahvaga, ühes oma osaga, mis kodanlike ühiskond on inimsoole annud, hävitama igalpool kapitalismi. Tormijooksule kutsus vabastatud rahvas kõigi maade rõhutuid ja kurnatuid rahvaid.

Maailma rahvad kaotasid oma suurima kirjaniku, kunstniku ja võitleja.

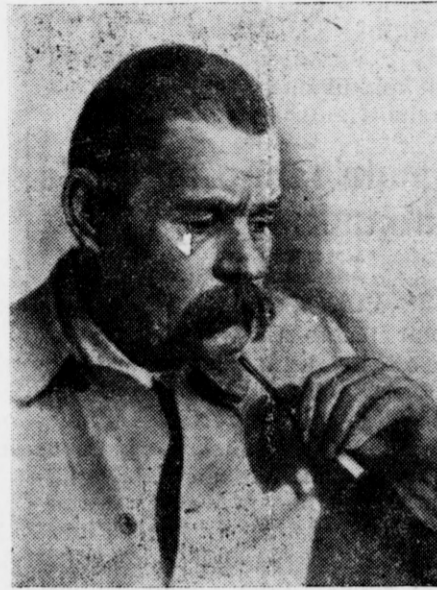
ja. See kaotus on määratusuur. Kuid Gorki suurvaime, ta geniaalsed kunstitööd äratasid aastakümnete jookul kõige laiemaid kihte uuele loovale tööle. Gorki kasvas terve uue põlve kirjanikke ja kunstnikke, kes Gorkilt õppisid mitte ainult loominguulist tööd, vaid kes õppisid ka vihkama ja põlgama kodanlist korda, selle korra poolt loodud valet, silmakirjalsust ja pettust. See uus kirjannikkude põlv tõstab kõrgele „Tormikotka“ võitluselipu ja kogub miljonilisi rahvahulki, vaatamata nende rahvusele, rassile ja usutunnistusele, viimasele otsustavale võitlusele kapitalismi vastu. Selles on Maksim Gorki geniaalsete tööde ajalooline ja üldinimlik tähtsus.

Maksim Gorkiga kaotas revolutsioonilise proletariaadi partei — kommunistlik partei — oma vanema tegevlase, kes koos suure Leniniga parteid organiseeris, ta ideelise puhtuse ja ühtsuse eest võitles. Gorki oli marksist, Marxi-Lenini teooria alusel on loodud ta surematud tööd. Marxi-Lenini-Stalini õpetusega on ta sütitavad artiklid kirjanduse, poliitika ja kultuuri küsimuste üle — läbi imbunud. Oma viimastes artiklites paljastas ta erilise selgusega kodanlike ja fashistliku korra mädanevust, müüdavust ja pöörast verejanu. Need artiklid on ja jäävad raudvaraks proletariaadi võitluse ajalukku, kus inimsugu veel kaua aega, kuni sotsialismi lõpuliiku võiduni kogu maailmas võib ammutada uut võitlustuld, viha ja põlgust metsiku fashismi vastu.

Miljonid Nõukogude Liidu vabad kodanikud leinavad oma Maksimi.

Miljonid vabad rahvad vaatavad veel kord Moskva Ühingutemajas oma sügavasti armastatud inimest, kirjanikku ja võitlejat. Nad langetavad sügavas leinas oma võitluselippe ja annavad töötuse, proletariaadi, vabaneud töörahva töötuse, jätkata võitlust, millele nii tuliseks kutsus üks parematest inimestest.

Puhka sõber, õpetaja, puhka meie Gorki.

NSV Liidu Nõukogude kirjanikkude liidu juhatus teatab suure kurvastusega suure vene kirjaniku ja NSV Liidu rahvaste kirjanduste juhataja, geniaalse sõnakunstniku, tulise kommunismi eest võitleja, kogu töörahva truu sõbra

Aleksei Maksimovitsh GORKI

surmast, Gorkas, Moskva lähedal, 18. juunil 1936. aastal.

NSV Liidu Nõukogude kirjanikkude liidu juhatus.

Üleliidulise Kommunistliku (enamlaste) Partei Keskkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissariide nõukogu

teatavad sügavas leinas suure vene kirjaniku, geniaalse sõnakunstniku, piiritult truu töörahva sõbra, kommunismi võidu eest võitleja —

seltsimees

Aleksei Maksimovitsh GORKI

surmast, Gorkas, Moskva lähedal, 18. juunil 1936. aastal.

ÜK(е)Р Keskkomitee.
NSV Liidu Rahvakomissariide nõukogu.

ÜK(е)Р Leningradi oblasti ja linna komiteede poolt

Üleliidulise Kommunistliku (enamlaste) Partei Leningradi oblasti ja linna komiteed avaldavad kogu Lenini linna ja Leningradi oblasti töörahva sügavat leina seltsimees

Aleksei Maksimovitsh GORKI

— suure vene kirjaniku, ühe käesoleva ajastu parema inimese, kogu maailma töörahva asja eest väsimatu võitleja surma puhul.

ÜK(е)Р Leningradi oblasti ja linna komiteed.

Väljendamatu lein.

Väljendamatu lein meie kalli sõbra surma puhul. Jagame kõigi nõukogude rahvaste muret.

Romain Rolland.

Maksim Gorki — maailma töötavate hulkade kirjanik

Maksim Gorki nimi on tuttav kogu maailma töötavate hulkadele, on lipukirjaks kultuuri kaitsele ja elajaliku fashismi terrori vastastele võitlejatele. Ta teosed õhutavad viha vastu vana korra vastu, kelmide ja petiste, kapitalistliku ilma võimukandjate vastu. Ta teosed hõõguvad armastusest uuele sotsialistlikule inimesele.

Maksim Gorkis sündis 16. märtsil 1868. aastal. Tema isa suri, kui Maksim neljaastane oli. Ühes emaga asub ta vanaisa juurde, kes Nishni-Novgorodis värvimistöökoha omanikuks oli. Seitsmeaastaselt saadetakse Maksim Gorki (kodaniku nimi Aleksei Maksimovitsh Peschkov) kooli, kust ta aga mõne kuu pärast rüügaiguse pärast ära jääb. Rõhkem ta kooli ei astugi. Kui ta kümneaastaselt saab, sureb ta ema ja sellest ajast algab tema hulkuja elu.

Ta on poisiks saapapoes, siis õpib joonestaja juures ametit, jookseb siit ära, töötab nõudepesijana Volga peal laeva köögis, kus ta alles tegelikult lugema õpib. Hiljem elatab end liidude püügist ja nende müütmisest.

Nii katsub tulevane kirjanik kümneid ameteid, töötab pühakujude poes, õpib pühakujude maalimist, töötab ehitustöödel jne.

1884. a. sõidab Nishnist Kaasani õppima. Õppimisest ei tulnud aga midagi välja, puudusid ainelised võimalused. Ilma sissetulekuteta, iga sugustest urgastest ööd olles teeb ta katsed külakooliõpetajaks hakata, siis aga astub kringlitöökohta. Kuid ka siin pole pikemat peatust. Pere-mehed ei salli rahutut, isemeelset töölit ja Gorki on ikka ja ikka jälle sunnitud uut kohta otsima. Töötab aednikuna, pagari õpipoisina, siis laulab teatrikooris.

Siinsamas Kaasani tutvub ta revolutsioonilise kirjandusega, tutvub revolutsiooniliste haritlastega. See annab Maksim Gorki elule ja tegevusele kindla suuna ja selge sihi. Ühes naroodnikkudega hakkab ta rahva-valgustamistööd tegema.

Kuid ikka rohkem süveneb Maksim Gorki marksismi õpetusse. Üksiti töötab ta enda hariduse tõstmise alal suure püsivusega.

1891. aastal asub Gorki Venemaal mööda rändama, peale selle kui ta vähe aega türmis on istunud. Peale mitmesuguste rännakute Lõuna-Venemaal jõuab lõpuks Tifliisi — 1892. aastal. Elu Tifliisis kujutab Maksim Gorki elus erilist etappi. Siin tutvub ta rea selleaegsete naroodnikkudega ja siin ilmub tema esimene jutustus „Makar Tshudra“. Sellest ajast peale algab Maksim Gorki väsimatu kirjanduslik tegevus. Ilmub üksteise järele rida jutustusi, mis kohe algusest peale ühiskondluse tähelepanu oma värske, karguse ja uute mõtetega endale tõmbasid.

Nagu lai hiigaljõuline mäejõgi on Maksim Gorki loominguiline tegevus sellest ajast voolanud, alati värskest ja vaimustust jagades, kus seda kõige rohkem tarvis oli.

Ta tutvub oma aja suuremate vene kirjanikkudega Tshhehovi, Tolstoi ja teistega. Temas nähakse tormikotkast, kellest ta laulab. Kiitsas, umbes vene ühiskondluse hoones on ta oma teostega avanud nagu akna, kust sisse tungib karastavat õhku, vaimustust ja üleskutset võitlusele.

Kõhkluste, kahtluse ja lahuskobamise ajajärgul tuleb ta, tormikotkas, võitluse kuulutaja, tuleb mitte roomajaks, vaid võimsaks lendajaks.

1902. aastaks on tema ühiskondlik mõju ja tähtsus niivõrd suur, et ta Teaduste akadeemia auliikmeks valitakse. Sellest ära hirmutatud tunnistab tsaarivalitsus tema auliikmeks valimise äga tühjaks, millele vastu-seks ka Tshhehovi ja Korolenko Teaduste akadeemia auliikme nimist loobuvad.

Ainult 1903. aastal üksi müüdi Maksim Gorki teoste kogu kuues köites, viies trükkis laiali, näidend „Põhjas“ ilmus aga 14 trükkis.

Maksim Gorki tuleb enamlaste juurde, tutvub Leniniga ja nende sõprust piisib lõpuni. Kui nende kahe suure mõtleja vahel ajuti oligi mõne-

suguseid lahkuminekuid, siis olid need ajutised ja ei võinud nende sõpruse peale varju heita. Meie teame väga hästi, kui kõrgelt Lenin Maksim Gorkit, suuremat proletariaadi kirjanikku, hindas.

1905. aastal aresteeritakse Gorki jälle, ja see kutsus kogu Euroopas protestilaine esile. Ta võtab detsembrikuu ülestõusu organiseerimisest sõjariistade jne muretsemise teel osa. 1905. aastal ilmuvad ta tsaarivalitsust paljastavad teosed: „9. jaanuar“ jt.

1906. aastal sõidab Gorki Ameerikasse vene revolutsioonile ainelist abi organiseerima. Ja siin kirjutab ta oma kuulsa tuhandeid ja miljonid töörahva liikmeid aktiivsele võitlusele kasvatava teose „Ema“.

See raamat ilmus umbse taguruse ja tsaarisaandarmite vägivaldla aastatel, mustal reaktsiooni ajal, välgvalgusega töörahvale säravalt teed näidates hiilgava tuleviku poole, läbi ennastsalgava võitluse. Kuid raamatu edu ei olenenud mitte ükski sellest, et ta musta reaktsiooni ajal ilmus. Kunstiteosena seisab „Ema“ maailmakirjanduse paremate teoste tasemel. „Ema“ edu oli tõesti ennenägematu. Kohe tõlgiti ta peaaegu kõigisse keeltesse ja ta tegi Maksim Gorki kogu maailma töörahva armasmaks kirjanikuks.

Emigratsiooni ajal elab Gorki peamiselt Itaalias, kus teda ka Lenin külastab. Siin kirjutab ta omad suurepärased kordumatud autobiograafilised teosed „Lapsepõlv“, „Minu ülikoolid“ j. t.

Vanul päevil võtab Gorki veel käsi ja viib lõpule hiigla epöpa „Klim Samgini elu“ — teos haritlaskonna arenemise tsaaari-Venemaal, naroodnikkude revolutsioonilikkusest kuni käega löömiseni revolutsiooni peale.

Arstlik järeldus A. M. Gorki surma kohta

Aleksei Maksimovitsh Gorki haigestus 1. juunil grippi, mis läks raskemaks edaspidisel kestvusel ülemiste hingamisteede katarri ja kopsude katarrilise põletikuga. Raskest infektsioonist, nagu seda tunnistasid korduvad vere uurimised, südame ja veresoonte kroonilise rikkumise ja, eriti, kopsude kroonilise rikkumise pinnal seoses vana (40-aastat vältanud) tiisikuse protsessiga (bronhide laienemine, emfiseem, astma, kopsude lubjastumine) oli tingitud kohe esimestest päevadest alates haiguse väga raske käik. Juba haiguse kolmandast päevast hakkasid ilmuma südame-tegevuse nõrgenemise sümptomid ja iseäranis järsud hingamis-rikked.

Kõigi vahendite energilise tarvitamisega, mis võisid mõjuda südame, veresoonte ja hingamisüsteemi tegevuse paremuse peale, läks

korda alal hoia südame-tegevust kuni 18. juuni hommikuni. Õõsel vastu 18. juunil kaotas Aleksei Maksimovitsh meelemõistuse, hommiku kella 10-st hakkas südame-tegevus kiirelt langema ja kella 11.10 min. hommikul järgnes surm 69. eluaastal, südame ja hingamise halvatus nähtuste juures.

VSNV Tervishoiu rahvakomissari G. KAMINSKI.

Kremli arsti-sanitaarvalitsuse ülem I. HODOROVSKI.

Teeneline teadus-tegelane professor G. LANG.

Teeneline teadus-tegelane professor D. PLETNEV.

Teeneline teadus-tegelane professor M. SPERANSKI.

Arstiteaduse doktor L. LEVIN.

18. juunil 1936. a., kell 12.30 min.

A. M. Gorki matustest

Valitsus kinnitas A. M. Gorki matuste organiseerimise komisjoni järgmises koosseisus: sm-d BUDJANIN (esimees), Hrustshv, A. N. Tolstoi, V. Ivanov, Stavski, Stetski, Kaminski, Hodorovski, Unschlicht ja P. P. Krjutshkov.

A. M. Gorki matusekulud võeti riigi kanda.

A. M. Gorki matused on kell 6 õhtul Punasel platsil.

A. M. Gorki kirjanduslikult pärandusest

ÜK(е)Р Keskkomitee ja NSV Liidu Rahvakomissariide nõukogu kinnitavad komisjoni A. M. Gorki kirjandusliku päranduse ja kirjapuhetuse

vastuvõtmiseks järgmises koosseisus: sm-d STETSKI (esimees) KRJUTSHKOV, STAVSKI, THAL ja BUBNOV.

A. M. Gorki matuste organiseerimise komisjoni poolt

18. juunil 1936. a. surnud seltsimees Aleksei Maksimovitsh Gorki surnukirst on asetatud Ühingutemaja Sammassaali.

Seltsimees Aleksei Maksimovitsh Gorkiga jumalagaajtmiseks on Ühingu-te Sammassaal avatud 19. juunist kella 9 hommikul kuni kella 9-ni õhtul.

Põletamine Krematooriumis sünnib 19. öösel vastu 20. juunil.

20. juunil on Sammassaal avatud kõigile kella 9 hommikust kuni kella 4 õhtul.

Rahvaste üheõiguslikkus NSV Liidus

Kodanlus varjab ja maskeerib oma klassivõimu sellega, et jagab ta valitsemise all olevad rahvused „võimu- alusteks“ ja „valitsevateks“ rahvus- teks. „Valitseva“ rahva kodanlus kurnab ja kiusab taga „võimu- aluseid“ rahvuseid, ässitab neid ükstei- se vastu üles, hävitab nende kultuuri ja iseseisvust.

Kodanline demokraatia kirjutab kord oma lipule järgmised sõnad: vabadus, vendlus, sarnadus. Paljude kodanliste riikide põhiseadustes sei- savad need sõnad veel tänapäevani, kuid kodanliste riikide tegelikkus on hoopis vastupidine: mingit vabadust, vendlust, sarnadust ei ole rahvaste vahel. Valitsev klass kiusab taga tei- si rahvuseid, hävitab nende isesei- vust, kultuuri. Mida vähem kindlust tunneb kodanline valitsus oma tule- viku suhtes, seda ägedamaks läheb pealtungimine rahvaste vabadusele, ta kultuurilistele asutustele, seda ül- bemaks läheb ühe rahvuse ässitami- ne teise vastu. Ameerika „kõige de- mokraatlikum“ kodanlus „rahustab“ täisverd ameeriklasi sellega, et ta organiseerib oma rasketel silmapil- kudel negreite lintsimist — toorest uutisakohust musta tõugu inimeste kallal, kes „valgeid teotavad“ ja sel- lepärast surma väärivad. Rahvus- sotsialism Saksamaal propageerib kõige pöörasemat marurahvuslust, juute tagakiusamine Hitleri Saksaa- maal lööb mitu korda üle isegi tsaari- Venemaale, kes kuulus oli oma juudi pogromidega. Poola fashism kiusab taga ukrainlasi, valgevenelasi, juute, hävitades nende kultuurilist iseseisvust. Rahvusüksimus on jää- nud kodanlike demokraatia poolt la- hendamata. Kodanline demokraatia rahvaste vabadust ei too, ta pole seda ülesannet enesele ette seadnudki.

Rahvaste vabaduse alus seisab klassilise ühiskonna hävitamises. Sotsialism on klasside hävitamine. Sotsialistlik revolutsioon Venemaal mitte ainult ei kuulutanud oma esi- mesel võidupäeval tõe rahvaste va- badusest, nende kultuurilisest ja ma- janduslikust iseseisvusest, vaid asus esimesest päevast peale üldiselt ku- lutatud tõekspidamise teostamisele. Endisest Venemaast on saanud rah- vaste vennasliit. Konstitutsiooni pro- jekti 123. paragrahvis on öeldud, et NSV Liidu kodanikkude üheõiguslik- kus sõltumatult nende rahvusest ja rassist on majanduslikus, kultuurilises, poliitilises elus murdmata seadu- seks. Nõukogude Liidus ei ole „vali- tevat“ rahvast, mingit eesõigust ei anna ühelegi rahvusele ta kõrgem

kultuuri tasapind või ta enamus. Igasugust rassilist ja ühe rahvuse väljaeraldamise kihutustööd karista- takse meil seadusega.

Rahvaste üheõiguslikkusest kõnele- vad veel teised paragrahvid Konsti- tutsiooni projektis. Paragrahvis 110 kõneldakse emakeele tarvitamise- kohtus, paragrahv 121 räägib iga rahvuse emakeelsetest koolidest, 136. paragrahv iga kodaniku valimise- õigusest ja õigusest valitud saada vaatamata tema rahvuslasele kuulu- vusele.

Milles seisab meil rahvaste vaba- duse alus?

Rahvaste vabaduse, üheõiguslikku- se NSV Liidus kindlustab meie ma- janduslik ja poliitiline valitsemise süsteem. Nõukogude riik on rahvas- te vennasliit. Kurnajateklasside hä- vitamine Nõukogude Liidus tõi niis- sugused määratused muudatused rahvaste elusse, millest keegi unista- dagi ei võinud. Rahvused, kes varem mahajäänud olid, kellel puudusid kultuuri altingimused, on nüüd tõusnud kultuurikõrgustikkudele. Rahvusliku kultuuri ja iseseisvuse arendamise teel on jõutud sotsialist- likule, üldimilikule kultuurile. Niis- sugune on stalinliku rahvuspoliitika alus. Meie kultuuritöö on vormilt rahvuslik, kuid sisult sotsialistlik.

Konstitutsiooni projekt on kõigi maade kurnatud ja tagakiusatud rahvastele elavaks tõenduseks, mis- sugune peab olema rahvaste üheõi- guslikkus. Nõukogude Liidu rahvus- poliitika avab kogu maailma rahvas- te silmad sellele, et kodanlike vali- tuse, ajagu ta ennast demokraatia või fashismi mantlisse, toob rahvastele ainult orjast, nende kultuuri ja ise- seisvuse mahasurumist. 19 aastat Nõukogude võimu on kogu maail- male näidanud, et see tee, mida näi- tas Lenin töörahvale 1917. a., on ai- nuke õige tee, mis rahvaste vabasta- misele viib. Ei ole mingit kahtlust, et kurnatud rahvad ja kodanliste maade „valitsevate rahvaste“ töö- rahvas ühisel jõul selle suure ees- märgi eest võitlema hakkavad, mida näitab neile Nõukogude Liidu eesku- ju. Konstitutsiooni projekt, kuhu on kirjutatud meie töörahva poolt käi- tevõidetud saavutused, kus väljen- dust leiavad need suured muudatu- sed, mis on sündinud meie ühiskond- likkudes vahekordades, niisugune projekt on suurimaks revolutsiooni- liseks tokumendiks, sest selles kõne- levad tähtsajad, mida keegi ei saa ümber lükata.

Kolhoosnikkude vestlus Konstitutsioonist

Konstitutsiooni projekti üldrahva- lik arutamine võtab ikka laialisema ulatuse. See on arusaadav, sest ei või olla inimest, kes külmaks jääks seda tähtsat dokumenti lugedes. Pal- judest tõelistest ja kolhoosnikkude esinemisest vaja kõigil õppida, kui- das peab Konstitutsiooni projekti arutamist organiseerima.

Esineb Turkmeni tekstiilvabriku tööline Aimevov. Ta kõneleb neid piinadest, tagakiusamistest, mis said osaks tsaari-Venemaal turkmeenlas- tele. Tsaarimetnikud ässitasid turk- meenlasi armeenlaste vastu, kasahhe iraanlaste vastu ja, ümberpöörduvalt, viimaseid esimeste vastu üles. Turk- meenlaste suhuharude vahel kestis lõpmata verine võitlus, inimesed hä- vitasid üksteist ja põletasid üksteise aulaid. Tsaarimetnikud õhutasid seda suhuharude vahelist vihavaenu. Oktoobrirevolutsioon tegi sellele vennatappale lõpu. Nüüd on meil oma tööstus, põllumajandus, meie oleme leidnud rahu ja õnne. Kõik need võidud on üles kirjutatud Konstitutsiooni projektis.

Kõneleb Moskva oblasti kolhoos- nik Nikulin. Ta ütleb, et keskmiku- na on ta iseloomult kahtleja, vaatas kõigi korralduste peale kahtlevalt. See oli justkui jumalast nii sisse istu- tatud. Esiteks kuulas Nikulin kaht- levalt ka Konstitutsiooni projekti ettelugemist. Kuid varsti sain aru, ütles Nikulin, et asi on väga tõsine. Mind vaimustas see, kuidas kõik õieti on Konstitutsioonis ära märgi- tud. Mulle meeldis Konstitutsioonis see, et kolhoosniku isiklik omandu- seõigus oma töö-sissetulekutele ja hoistele, elumajale ja kodusele ma- japidamisele kaitstakse seadusega. See on õigus. Minu maja jääb mulle, seda kaitseb seadus.

Teine kolhoosnik „Võidu“ kolhoos- ist tõmbab vahejoone nüüdse ja uue Konstitutsiooni projekti vahele. Kus on jäänud kulakud, kel endise Konstitutsiooni põhjal hääleõigust ei olnud? Neid ei ole enam. Küla on muutunud, paljud on ümber kasva-

nud ja ausalt tööle hakanud. Ma- janduslikus elus ei mägi üksikma- japidamised enam mingit osa. Ja kunagi ei tule tagasi kulakute võim. See on tähtis.

Kõik kolhoosnikud märgivad, et elu on hoopis teistsuguseks muutun- nud. Kusagil, ka kõige kaugemates maanurkades, ei ole enam tööpuu- dust. Meil on igal töösutisel inimi- sel õigus tööle. Igaüks võib tööd saada.

Naiskolhoosnik Ossipova ütleb, et Konstitutsioonis on punkt — õigus haridusele. Meie noorsugu, meie, tüdrukud ja poisid, võime saada in- senerideks, agronomideks, võime ükskõik missugusel alal õppida. Seda õigust ei olnud meie vanematel.

Teine, vanem naiskolhoosnik kõ- neleb, et Konstitutsiooni projektis kõneldakse mõllesin enda endise elu peale, mis oli täis raskuseid, mingit elurõõmu ma ei tundnud. Nüüd on kõik muutunud. Need muudatused on üles kirjutatud põhiseaduse pro- jektis.

Kolhoosnikud ja naiskolhoosnikud eesti kolhoosides! Asuge Konstitut- siooni projekti arutamisele. Tehke tagasivaade minevikku, vaadake, missugused muudatused on teie elus sündinud ja millised avarad välja- vaated avanevad lähemas tulevikus.

Sõnumid tegevuses

Tiirman tagandati töölt

„Edasi“ nr. 21 ilmus sõnum, et Voroschilovi nim. kolhoosi tallimees Tiirman ei tunne vastust oma töö eest. Ta näljutab hobuseid, ei jooda ega puhasta neid ja selle tagajärjel ei jõua mõned hobused enam omal jõul üles tõusta.

Oranienbaumi raiooni maaosakond teatab, et sõnumis näidatud faktid on kõik õiged. Endine tallimees Karl Tiirman on töölt tagandatud. Talli- mehkeks valiti sm. Engel. Töötati väl- ja täpne töökorralduse plaan tallis, mille tagajärjel nüüd hobuste seis- ukord on paranenud.

VALISMAA TEATED

Saksamaa organiseerib ristisõda Moskva vastu

PARISIST. Pertinax kirjutab „Echo de Paris“: „Berliinis tahetak- se kasutada meie sisemisi raskusi selleks, et jälle tõsta üles Moskva vastase ristisõja ideet. See asi al- gaks, muidugi, lõõgist Kesk-Euroopa pihta. Mõned räägivad juba Görin- gu sõidukavast Varsavisse ja Becki kokkusaamisest kindral Mannerhei- miga Berliinis“.

„L'Oeuvre“ kirjutab samast as- jast ja lisab juurde, et mõõdunud aastal kindral Mannerheim pidas läbirääkimisi Poolaga ja Saksamaa- ga ühise nõukogudevastase Saksa- Poola-Soome väerinna loomise üle. Samal ajal teatab „L'Oeuvre“, et Saksamaa sõjalised ettevalmistused läänepiiril lähevad ikka kiiremate tempodega edasi.

Inglismaa kapital Hiinas

TOKIOST. „Asahi“ teatab, et Jaa- pani välisministeerium sai Hiinast teate, et Inglismaa pakub Hiinale 48 mln. hiina dollarilist laenu Tshen- du-Tshuzini (Sõtsuanis) raudtee ehituseks. Samuti olla Inglismaa sõl- minud kokkuleppe raudtee ehituseks Schanghai-Hantshou vahel.

Kanaada tahab alustada kaubanduslikke läbi- rääkimisi

NEW-YORGI. United Presse agentuur teatab Ottavas (Kanaada), et Kanaada välisminister teatas oma kavatsusest sõita lähemal ajal Euroopasse ja külastada NSV Liitu, et õppida tundma võimalusi kauban- duslikkude vahekordade jalulesead- miseks NSV Liiduga. Minister teatas, et ta sõidab valitsuse heakskiitmi- sel, sest valitsus pooldab kaubandus- likkude vahekordade jaluleseadmist Kanaada ja NSV Liidu vahel.

TASS'i märkus

Viis aastat tagasi keelas Kanaada valitsus ilma põhjusest mõnede nõu- kogude ekspordimeetmete sisseveo Kanaadasse (antratsiit, metsamaterjal, asbest, nafta jne). Vastuseks selle peale keelas Nõukogude valitsus omakorda Kanaada kaupade sisseveo NSV Liitu. Käesoleval ajal pööras Kanaada esindaja Nõukogude esi- nadajate poole välismaadel, teatades, et Kanaada välisminister soovib sõi- ta NSV Liitu läbirääkimiseks kauban- duslikkude vahekordade üle.

TASSile teatatakse autoriteetsetest ringidest, et kaubanduslikkude vahe- kordade jaluleseadmise eeltingimu- seks NSV Liidu ja Kanaada vahel on keelu kaotamine nõukogude kau- pade sisseveo pealt.

Kolhoosides vaja arendada sotsialistlikku võistlust heina- ja viljakoristusel

Põhjakoombainidega koristatakse 50 000 hektaari suvilja

Põhjakoombainide töö järeleproo- vimine läinud aastal Leningradi ja Moskva oblastites andis häid taga- järgi. Keskmine tööviljakus sellel uuel masinal on 5 hektaari 10 tun- niga. Suurtel tasastel maadelal tõu- seb tööviljakus aga 8—10 hektaa- rini. Põhjakoombain peksab vilja puhtaks isegi 30—35% niiskuse juu- res. Kaotsimine on minimaalne: 3—7 protsenti.

Käesoleval aastal saavad mitte- mustamulla võõtme raioonid (Le- ningradi, Moskva, Ivanovski oblas- tid, Valgevenemaal ja teised koristu- se ajaks 950 põhjakoombaini, Kom- bainisid valmistab Lüberetski põllu- tööriistade tehas. Juba on 200 kom- baini välja lastud.

Eelseisval koristustööde hooajal peavad põhjakoombainid 50 tuhat hektaari teravilja koristama.

„Võitluse“ stahanovlased

Eelmisel aastatel oli Luuküla kü- lanõukogus „Võitluse“ kolhoos (Se- redka raioon, Leningradi oblast) üheks mahajäävaks kolhoosiks. Käe- oleval aastal võitis see kolhoos ke- vadise külvi alal külanõukogus esi- mese koha. Esimese koha sai „Võit- lus“ oma stahanovlaste läbi.

Stahanovlased: Feodor Frolov, Edgar Keiv, Kusta Kärgerberg, Eduard Tensok, Osvald Keiv ja ri- da teisi kolhoosnikke täitsid künni- normid 150 ja rohkem protsendi võrra.

Iseäranis tuleb ära märkida 83- aastase kolhoosniku Joosep Venti stahanovlikku tööd. Künninormiks määrati sm. Ventile 0,35 hektaari päevas, Vent aga kündis 0,58 hek- taari. Sm. Venti premeeriti raiooni täidesaatekomitee poolt stahanovliku töö eest. Preemiaks anti talle 50 ru- bla raha ja koht puhkemajas.

Eraldi tuleb näidata ka naiskol- hoosniku sl. Armanda Jakobsoni sta- hanovlikku tööd turvalvamistamise alal. Päevaseks normiks turbakaeva- mises on 4,5 kuupmeetrit, sl. Jakob- son aga valmistab päevas 14,5 kuup- meetrit turvast.

Teistel Luuküla eesti kolhoosni- kudel on tarvis „Võitluse“ stahanov- likke meetodeid õppida, et ka endi kolhoose stahanovlikuks teha.

Trautsel.

Ootame head viljasaaki

Meie „Võitluse“ kolhoosi viljapõl- lud haljendavad kõik ilusasti. Vih- ma sadas rahuldavalt, nii et on oodata head viljasaaki.

G. Andrejev.

Krasnojarski piirkond Alam-Ingaschi raioon.

Siloaugud tarvis korda seada

„Solntsev Beregi“ kolhoosnikud viisid kevadise külvi edukalt läbi. Ühes külvitöödega puhastati ka põl- lud kividest puhtaks, sest nad takis- tasid traktori tööd.

Viljapõllud haljendavad ja luba- vad head saaki. Iseäranis ilus on ta- lirukis.

Selles kolhoosis on igal kolhoosni- kul lehm, puduloomad ja linnud, mitmetel ka sead. Kolhoosil aga puu- duvad fermid. On olemas ainult kolm lehma. See tuleb kõik sellest, et kol- hoosi esimees A. Jegorov ei oska kolhoosi majapidamist organiseerida. Igasugu umbrohtu on kolhoosi aedades ja majade ümber palju, mida tarvis oleks juba kokku korjata ja siloks teha, kuid siloauk on kokku varisenud. Selle kordaseadmiseks ei tehta aga midagi.

Kultuur-hariduslikku tööd ei tehta selles kolhoosis mingisugust. Alati pannakse aga joomapidusid toime, milledest esimees Jegorov aktiivselt osa võtab. Jegorov on kolhoosnikku- de seas autoriteedi kaotanud.

R. Sand.

Seletski raioon.

Logardist — stahanovlane

Möödunud suvel käis kolhoosis „Gorka krundid“ naiskolhoosnik Alviine. Veiter väga korraldult töö- l. Sl. Veiter võeti enesearuuse tule alla. Temast räägiti koosolekutel, kirjutati ajalehes. Alviine paranes.

Käesoleval aastal ei ole sl. Veit- ter ühtegi päeva töölt puudunud. Igal alal ületab ta töönormid. Teda võib täie õigusega stahanovlaseks nimetada.

Hästi töötab ka sl. Rosalie Schmidt. Schmidt on aidas korra- pidaja, keeduvilja brigadaadis brigadi- riiks, seinalehe toimetuse liige, kuid ta leiab aega ka teistel kolhoosi töodel käia ja kirjandust lugeda.

Selles kolhoosis töötab hästi ja hoolsasti ka sl. Alvide Vask. Nend- tel naiskolhoosnikkudel on tarvis eeskujut võtta.

A. Susi.

Volossovo raioon.

Kirjad Siberist

II.

Eesti kolhoos „Slava“ Tsheljābinski oblastis

Tsheljābinski oblastis ei ole palju eesti kolhoose. Aga meie räägime siin ühest eesrindlikust kolhoosist.

30 kilomeetrit Tsheljābinskist, Sos- novski raioonis, Sugojaki järve kal- dal asub eesti kolhoos „Slava“. Endised kehvikud ja sulased, kes küm- nend aastat tagasi Siberisse paremat elu tulid otsima, said nüüd lõpuks Nõukogude võimu tingimustes või- maluse uue õnneliku elu ehitami- seks.

Praegu on kolhoosis 64 peret. Vii- mase viie aasta vältel on nende arv kord vähenenud, kord suurenenud. 1932. aastal oli kolhoosis 65 pere- konda; 1933. aastal heideti kolhoos- ist välja 10 majapidamist ja võeti vastu mitu uut majapidamist. Nii pu- hastas kolhoos ennast neist, kes kol- hoosiehitust takistasid ja võttis vastu uusi majapidamisi ja praegu on pe- rede arv kolhoosis samasugune, kui 5 aastat tagasi.

Aga kui tundmatusest on muutun- nud kolhoosi sisemine elu, kuidas on kasvanud majapidamised ja on kasvanud inimesed!

Eriti suuri edusamme on kolhoos „Slava“ teinud viimasel 2—3 aastal, peamiselt just uuele põllumajandus-liku artelli stalinlikule põhikirjale üle minnes.

Vaatame mõningaid arvusid. Põhi- mise valmistuse abinõusid oli kol- hoosis 1932. aastal 24 714 rubla väärtuses, aga 1935. aasta lõpul ju- ba 81 315 rubla väärtuses, mis tegi 1932. aastal 1 majapidamise kohta välja 380 rubla, aga 1935. aastal 1426 rubla.

Hobuseid oli 1932. aastal 56, 1935. aastal kasvas see arv aga 76 hobuse- ni, suursarvloomi oli 1932. a. 26 looma, 1935. a. suurenes see arv 95 loomani. Viimase kolme aasta vältel üksi mahutas kolhoos ühe majapi- damise peale kapitali üle tuhande rubla. Loomade arvu ja masinate arvu suurenemisega ehitati üles uus hobusetall, karjalaut, garaash veo- autole jms.

Stuuresti kergendas kolhoosi tööd veoauto, mille kolhoos 1935. aasta sügisel muretset.

Mis kindlustas kolhoosile niisuguse kiire majandusliku kasvu?

Niisugune majanduse kiire kasv sai võimalikuks kolhoosnikkude au- sa ja üksmeelse töö tagajärjel, selle tähelepanu ja määratusure abi ta- gajärjel, mida enamlaste partei ja Nõukogude valitsus kolhoosidele igap- väes üles näitavad.

Kolhoosis „Slava“ külitakse iga kolhoosi pere peale 7 hektaari mit- mesuguseid kultuure. 1932. aastal kolhoos „Slava“ keskmiselt igalt hektarilt 8 puuda teravilja. Järg- misel 1933. a. 17,7 puuda. 1934. a. ja 1935. a. kaks aastat järjest, sai kolhoos keskmiselt 60 puuda tera- vilja hektaarilt.

Vastavalt viljasaagi suurenemisele hektarilt, kasvas ka teraviljakultu- ride üldsaak kolhoosis põldudelt. Kui 1932. aastal saadi kolhoosis teravil- jade saaki ainult 4758 puuda, siis 1935. aastal sai kolhoos üldse 20 000 puuda teravilja.

Erilist huvi pakub viljasaagi ja riie- gile viljaandmise arvude võrdlemine keskmiselt ühelt hektarilt.

1932. a. 1933. a. 1934. a. 1935. a.

Viljasaak oli hektarilt 8 puuda 17,7 pd. 60 pd. 60 pd. Kolhoos andis riigile 1,2 puuda 4,8 pd. 9,2 pd. 8 pd.

Nii siis, 1933. a. andis kolhoos riie- gile ühelt hektarilt keskmiselt 27% saagist, aga 1935. aastal ainult 13%, s. t. kaks korda vähem. Iga kol- hoosnik teab, kui ta saab hektarilt 60 puuda asemel 100 või 120 puuda, ikka ei anna kolhoos riigile rohkem, kui riiklikus viljaandmise plaanis ette nähtud. Seepärast on ka kol- hoos eesrindlik viljasaagi tõstmise ja riiklikkude kohustuste täitmise alal.

Ühes kolhoosi ühiskondliku varan- duse üldise kasvuga kasvab kiiresti ka kolhoosnikkude jõukus. Kui 1932.

aastal oli kolhoosnikkudel isiklikuks tarvitamiseks 63 suursarvloomi, siis 1936. aastal juba 127 looma. Sigu oli 1932. a. — 47, aga 1936. a. — 185, lambaid oli 1932. a. — 68, aga 1936. a. — 257.

Kui 1932. a. jaotati kolhoosnikku- de vahel 65 pere peale 902 puuda teravilja ja riik andis kolhoosile lae- nuks ligi 2000 puuda, siis 1935. aastal jaotati 57 pere peale 10 100 puuda ja riigilt ei vajatud enam mingisugust abi. Kolhoosi „Slava“ kolhoosnikud müüsid 10 100 puuda- st viljast kooperatsioonile üle 3000 puuda ja ostsid auto.

Kevadise külvi viis kolhoos „Slava“ käesoleval aastal palju lühema tähtajaga läbi, kui eelmistel aastatel.

14 paremat kolhoosniku premeeriti kolhoosi üldkoosolekul kolhoosi juhatuse poolt. Nende lõkkaste seas on Nikolai Kasak, kändja, kellele oblasti täidesaatekomitee andis märgi „Stalinlik sõjakäik kõrge viljasaagi eest“. Nikolai Kasak teenis ühes perega 1935. aastal 1091 tööpäeva. Preemijasaajate seas on Rudolf Taader, Juhan Falkenberg, Hindrek Kelk, Vladimir Kuk, Andres Miil ja teised. Lähemal ajal antakse sellele kolhoosile akt maa jäädavaks kasu- tamiseks. Kolhoosile antakse maad veel juurde. Möödunud aastal hak- kas kolhoosile oma traktorite ja ma- sinatega abi andma MTJ.

Praegu seisab kolhoosi ees suur ülesanne: viia külvide umbrohust puhastamine ja viljakoristuseks ette- valmistamine hästi läbi.

Kolhoosi „Slava“ kolhoosnikud asusid kindlalt jõukale teele, iga kuuga läheb nende elu paremaks.

Tsheljābinski oblasti kolhoosid on enamuses niisugused, nagu kolhoos „Slava“.

A. Keder.

NSV Liidu Rahvakomissaride nõukogu juures asuva riikliku viljasaagi ärarää- ramise keskkomisjoni volinik Tsheljā- binski oblastis. Mai 1936. a.

Ekskurssioon Leningradi

Rong jõudis Leningradi Balti jaama. Ühes teiste reisijatega tulid rongilt maha Gorka eesti ja soome koolilapsed. Need olid noored, kes tegid õpetliku huvireisi Lenini linna.

Esimene käik oli Soome raudteega Lenini mälestussamba juurde. Sellel kohal, kus mälestussambas asub, pidas Lenin Piiteri revolutsioonilisele proletariaadile soomusauto pealt kõne, mis helises revolutsioonitulest ja proletariaadile teenäitajaks oli, kuidas võidurikkale peale tungeli minna.

Järgmine käik oli meil Lenini nimelisse kaseparki ja seal edasi loomaeda. Loomaaias oli nii palju uut ja huvitavat, et ei osanud õieti hinnatagi, missugused loomad kõige huvitavamad olid.

Naerulagina saatel vaadeldi lõbusaid ahve. Punnissilmadega jollitasid biisoni härjad meie peale, nagu oleks nendel paha meel, et neid nii palju lõbusaid lapsi korraga külastama tuli.

Läheme edasi, ikka teistsugusemad loomad. Oma päritolu poolest on nad igauks isesususelt ilmakaarelt. Puuris tatsutab edasi-tagasi uhke kõrbekuningas lövi, vähe eemal teises puuris magas rahulikult Ussuuri tiiger. Vastupidiselt on aga India tiiger väga rahutu, käib puuris raudpulkadest tehtud võre taga, suuremat avast otsides, kust võiks vabandusse lipsata.

Nagu haigete jalgadega taadid tatsutavad külmal asfaldil valged jääkarud. Suure karvaga kasukas on nendel üleliigne. Iga viie minuti järgi käivad nad endi kasukat külmas vees märjaks kastmas.

Elevandile on kuum päike meele järele. Laisalt ulatab ta enda londi

külastuste poole. Ta tahab raha saada, et endale maiustuseks talitaja käest magusaid naereid osta.

Mõni tund loomaaias oli väga huvitav koolilastele. Ükski kooliõpetaja ja ükski õpperaamat ei suuda nii palju loomaderiigist seletusi anda, kui meie loomaaias nägime.

Järgmine käik oli meil endisesse Talve paleesse, kus nüüd kunstimuseum on laialistele hulkadele vaatlemiseks ja õppimiseks.

Muuseumist lahkudes sõitsime mootorlaeval ilusat Neevat mööda Kirovi nim. Kultuuri ja puhkuseparki. Sõitsime mööda ajaloolisest Peeter-Pauli kindlusest, kus sajad rahva pojad ja tütreid aastakümneid verise terrori valitsuse poolt kõdunema topiti. Nüüd on seal muuseum.

Käia oli veel palju, aga päev lühike. Käisime vaatamas helikopterit „Tsirkus“, mis lastele löbu ja nalja tegi, kuid sünnitas viha inimeste vastu, kes ainult valge naha inimesi inimesteks peavad. Meie oleme üks töörahva pere, olgu nahk kas valge, kollane ehk must.

Auru survel puhkiv vedur kihutas Leningradist välja, laia, musta suitsu-juuga enda järele jättes. Taktis mürisesid vagunite rattad raudsel teel. Noored huvireisijad sõitsid tagasi koju. Väsinud koolilastele kippus uni peale. Kuid kõigil oli nii palju ilusaid mälestusi äsja nähtud asjadest; nendest oli nii palju kõnelda, et unel ei olnud mahti kellegi silmi sulgeda.

Kevadised katsed läksid läbi ilma pahade hinnanguteta. Noored loõklased teavad, et nende päralt on õnnelik tulevik, mis nõuab väga suuri teadmisi ja kõrget kultuuri.

A. Murd.

„Sojusfoto“

Mitte ühelgi maal maailmas ei ole naisterahval nii täielikke õigusi poliitika, ühiskondliku elu, perekondliku elu-olu jne alal kui NSV Liidus. Mitte ühelgi maal ei kanta loõklast nii täielikult ja järjekindlalt hoolt nagu Nõukogude Liidus. NSV Liidu Kesktööstus- ja kaubandusministeeriumi k. a. 25. mal otsuses on ette nähtud tuntavalt laendada lastesõime ja lasteade võrku. Sm. L. M. Kaganovitshi nim. Kuulaagrite tehases Moskvas avati hiljuti suurepäraselt sisseseatud uued lastesõimed. Ühes nende lastesõimeade avamisega on loodud tehase juures täielik lastekasvatuse kombinat, mille alla kuulub ka suur lasteade — üks eeskujulikumatest lasteasutustest Moskvas.

Pildid: Lapsed uues lastesõimes mängimas.

Meie koolist

Eesti algkoolis, „Võitluse“ kolhoosis (Alam Ingaschi raionis, Krasnojarski piirkonnas) on kolm klassi. Õpetajaks on noor pedagoog Aleksei Ivanov, kes meie koolis teist aastat töötab. Tema on tööarmastaja inimene, kuid tema hariduse tasapind on veel madal: eesti keeles teeb ta palju vigu.

Koolis on meil pioneeride rühm. Ilmub seinaleht „Noored pioneerid“. Üldse õpib koolis 24 last.

Paremad õpilased, kes õppeainetes hästi edasi jõuavad ja distsipliini järele valvavad, on P. Kübart, M. Veikson, E. Meinson, E. Nagelmann, A. Meinson, Elli Nagelmann j. t.

Heade õpilaste kõrval on ka õpilasi, kes kooli distsipliini alla ei taha paenutada, koolitööd pahasti teevad ja ühiskondlikke kohustusi ei täida. Nende nimed on F. Meinson, V. Viikmann, L. Lambring, J. Veinson j. t.

Nende õpilaste suureks veaks on väga sagedane koolist puudumine. Niisugused on esimesed teated meie koolist. Loodame, et mahajääjad õpilased eesrindlike järele jõuavad. Kui järgmine kord „Edasi“ lasteleheküljele kirjutame, siis enam meil lohakaid õpilasi ei ole.

Vaa Vam.

Kooli viljaed

Meil Haidaku mittetäielikus keskkoolis (Partisaani raionis, Krasnojarski piirkonnas) on koolimaja juures oma aiaviljad, millel väga suur tähtsus. Kooli oma aiaviljadest keedeti õpilastele terve talve läbi sooje lõunasööke.

V. M.

Looduseteaduse kabinet

Eelmistel aastatel ei teadnud Haidaku mittetäieliku keskkooli õpilased midagi looduseeaduse kabinetist. Nüüd on asi teisiti. Läänud aasta sügisel, kui meie kooli juurde sm. Kits tööle tuli, hakkas looduseeaduse kabinetit tööle.

Nüüd on kabinetis igasugused taimed, milledega katseid tehakse. Meil on olemas mikroskoop, millega meie paljale silmale nägematut elu tundma õpime.

Peale selle on meil olemas osa keemiaabinõusid, mis jällegi kõik sm. Kitse muretsetud on.

V. M.

„Sojusfoto“

Jenni, Aali, Nina ja Taali — kiigul.

Eesti mittetäielik keskkool Luugas

„Sojusfoto“

Ülthead õppijad Herbert REISMAN ja Karla TOLGA, 7. klassist, valmistavad ette füüsika alal eksamite äraandmisele.

Katsetel

Kaugelt, kaugelt ilma ruumist, sinetavast kõrgusest saadab päike meile sooja, kiirtevihke puistates.

Rõõmsad lapsed koolitöös lõbusasti mängivad. Kiirelt tuksub süda põues katsetel, kui vastavad.

Kui on katsed lõppend ära, lapsed koju ruttavad. Päikserikas lõbus suvi puhkuseks meil lubatud.

E. Hivask

Kergeratsaväe tööst

Mina töötan Lõhmuse nim. mittetäielikus keskkoolis kergeratsaväe organisaatorina. Samuti olen ma viienda klassi organisaator.

Meie klassis olid väga halva ülevõlpidamisega õpilased: P. Kusmin, F. Gerasimov, P. Raud ja A. Katus. Kuid meie suutsime nende õpilaste kooli distsipliini rahuldavale tasemele tõsta.

Kergeratsaväe tööst ja tegevusest kirjutasin ma alati seinalehes. Kuid ma pean ütleva, et meie noorteühingu organisatsiooni liikmete seas ei ole kõik korras. Üldiselt sammuvad meie komnoored igal alal eesrinnas, kuid on niisuguseid komnoori, kellel on palju halbu hinnanguid, näiteks kuuenda klassi õpilane Pauline Org. P. Org määrab enda ülevõlpidamisega meie komnoortehingu nime.

Meie kergeratsavägi töötab aktiivselt väljaspool koolitööd. Käesoleval aastal aitasime meie kevadkülvile kaasa. Meie hüüdsõna on: iga kolhoosnik peab saama tööpäeva eest 10–20 kilogrammi vilja, aga mitte kaks kilogrammi, nagu läinud aastal.

F. Korpov.

Kui palju maksab vihik

„Võitluse“ kolhoosi (Ingaschi raionis, Krasnojarski piirkonnas) algkooli õpetaja sm. A. Ivanov toob koolilastele vihikuid. Vihiku peal on kirjutatud hind 5 kopikat, aga sm. Ivanov võtab õpilase käest 10 kopikat. Ta ütleb, et see summa olevat vihikute toomise raha. Mina ei taha uskuda, et vihikute toomine läheb sama kalliks nagu vihikute hindki. Kolhoosi juhatus peaks teadma, palju meie koolis vihikute õige hind on.

Lastevanem.

Paha kooliõpetaja

Kirovi nimeline kolhoos asub suurtes Sengelejevski raiooni metsades külanõukogust 15 kilomeetrit eemal. Ainukeseks haridustöö jõuks on meil siin kooliõpetaja, kuid meie kooliõpetaja sm. Losberg ei tee, peale koolitööd, mingisugust kultuurhariduslikku tööd. Ka koolitööd teeb ta suurte puudustega ja käib lastega toorelt ümber.

Mitmel korral on meie kolhoosnikkude üldkoosolekul räägitud, et on tarvis uut ja energilisemat õpetajat, sest Losberg on kolhoosnikkude hulgas igasuguse autoriteedi kaotanud, kuid seni ei ole meie veel uut õpetajat saanud. Oleks soovida, et Leningradi eesti organisatsioonid tuleks meile õpetaja leidmises abiks.

Kolhoosnikkude nimel:

A. Amer.

Kuibõschevi piirkond.

Pioneeride töö

Kui meie möödunud õppeaastal Haidaku (Partisaani raionis, Krasnojarski piirkonnas) mittetäielikus keskkoolis õppust algasime, oli meil pioneeride 30 õpilast. Pioneeride töö oli siis halvasti organiseeritud. Puudusid pioneeride lülid, ei olnud kindlat tööplaani. Distipliin oli nõrk. Vähe oli pioneeride seas loõklasi.

Õppeaasta teisel veerandil tuli pioneeride töös järsk murrang. Pioneerid hakkasid plaani järgi tööle. Parematest pioneeridest valiti lülide juhatajad: M. Prokopjev, Haidakova, Teder ja P. Koslova. Nüüd on meil 50 pioneerit. Nendest 30 pioneerit on head loõklased.

Pioneerisalgaga nimeks võeti „Sirp ja haamer“. Lülidele anti nimetused: „Stahanovlased“, „Stalinskite vnutshata“, „Krasnoje snamja“ ja „Krasnaja svesda“.

Stahanovi nim. lüli ülesanne on kolhoosi loomade eest hooldamine. Kevadise külvi ajal põllutöö brigadide töö arvestuse näitajate ülespanek kolhoosi kantselei seinale. Stahanovi nim. lüli on kaheksa korda kolhoosi loomi vaatamas käinud.

Puudustest on kirjutatud kolhoosi seinalehes. Stahanovi nim. lüli on ausasti enda ülesandeid täitnud.

Iga pioneerit ülesanne oli 16 kilogrammi tuhka koguda. Kõik täitsid selle ülesande. Iga lüli tegi viis linnupuuri.

„Krasnoje snamja“ lüli vaatas hobuseriistade korrasoleku järele, selle ülesande täitis ta hästi.

„Stalinskite vnutshata“ ja „Krasnaja svesda“ lülide ülesandeks on kolhoosi ajakohaste loosungitega varustada. Lülid täidavad ausasti endi ülesandeid.

Viimasel ajal on kõikide lülide vahel sotsialistliku võistluse lepingud sõlmitud.

Meie organiseerisime signaali järele pioneeride kokkukutsumisi. Pioneerid näitasid nendel kokkukutsetel, et nad alati valmis on.

Kutsume teiste koolide pioneerilisi sotsialistlikule võistlusele. Kirjutage endi tööst „Edasi“ lasteleheküljele.

Pioneerilüli juhataja:

Mihail Prokopjev.

M. Gorki nim. Kultuuri ja puhkuse keskpark Moskvast

„Sojusfoto“

Keskpark on oma sisseseade ja korralduse poolest kuulsaks saanud mitte ainult kogu NSV Liidus, vaid ka välismaal.

Pildid: Laste mänguasjade vaateaken pargi lastelinnakeses.

Vargad kolhoosi põllul Lohakas majapidamine

Puhkepöeval, 12. juunil, kolhoosi „Plamja“ (Krasnogvardeiski r.) põldude vahelt läbi minnes märkasid kolme poisikest, kes väga suure hooliga põllul vagude vahel nokitsesid. Lähemale minnes märkasid, et poisikesed mulla seest seemnesibulaid ja kartuleid üles kiskusid, tasku ajasid ja nähtavasti koju kandsid. Küsimise peale, miks nad niisugust kahjuritööd teevad ja kolhoosi põldusid rikuvad, tehes sellega suurt kahju kogu kolhoosile ja iga kolhoosnikule üksikult, poisid tõusid üles ja jooksid minema.

Nagu pärast selgus, on kolm poisikest „Plamja“ kolhoosi kolhoosniku Küiti lapsed. Teati isegi rääkida, et Küiti olevat kolhoosis loõklane. Jääb ainult imestada, kuidas loõklane laste oma lapsi kolhoosis põllule vargile minna. Kolhoosi juhatus peab seda asja uurima, sest et niisugune tegu on lubamata ühiskonna varanduse laialitassimine.

Möödamineja.

„Sojusfoto“

Leningradi kaubamajas lasti sel aastal esimest korda müügile laste päevavarjud. Pildid: Alja ja Galja alas.

Majakovi eesti mittetäieliku keskkooli (Novoselje raion, Leningradi oblast) juures on abimajapidamine. On olemas maa, tööriistad ja hobune, kuid selles majapidamises valitseb korralagedus.

Läänud aastal külitati siin rukis väetamata maa peale. Sõnnik jäeti aga lauta. Loomulik, et niisugusest külvist midagi head oodata ei olnud. Kevadel tuli suur osa sellest rukkist üles künda ja suvelviljaga ümber küllida.

Käesoleval kevadel jäi külv ka väga hiljaks. See tuli sellest, et sügisel ei küntud lappigi maad üles. Külvitöö omadus on ka liiga puudulik. Kool peaks oma põllumajapidamises kolhoosidele eeskujulist näitama, kuid sarnane majapidamine, vastupidi, näitab paha eeskujut.

Korralagedus ja hooletus on ka teistel aladel. Läänud sügisel tapeti ühissöögi jaoks neli lammas ära. Liha aga ei soolatud korralikult, mille tagajärjel ta hukka läks. Talvel osteti metsavalitsuselt metsa. Puud said ka valmistatud, kuid kooli direktor Bökler ei osanud puude väljavedamist organiseerida. Suur osa puud jäi metsa, mis nüüd lepingu põhjal metsavalitsuse omanduseks jäi.

Talvel organiseeriti koolis õpilaste jaoks ühistoitus, kuid selle töö jaoks puudub inimene. Toitu valmistavad kaks VII klassi õpilast, mis palju nende õppimist takistab.

Aprillikuul põles hooletuse tagajärjel maja ära, mis kooliteenijate ja kooliõpilaste ühiselumajaks ehitati. See maja seis kasutamata, ukseid ja aknad olid lahti. Siin käisid öösel magamas ja kaarte mängimas kahtlased inimesed, kes ka, arvatavasti, öösel maja põlema panid.

Niisugused on lood Majakovi koolis. Kooli direktor sm. Bökler, mis Teie selle kohta ütlete?

Koolinõukogu liige.

Tähelepanu hulkade nõuetele — Nõukogude demokraatia alus

— Enam tähelepanu ja järelevalvust töölisklassi nõuetele ja tarvidustele, — kõneles sm. Stalin. — Vähem bürokraatlikku formalismi meie partei ja ametiühingu organisatsioonides, enam tundlikkust ja vastutulekust töölisklassi väärtustest, — niisugused on praegu ülesanded.

NSV Liidu Rahvakomissaride nõukogu juures olev Nõukogulise Kontrolli Komisjoni III pleenumi otsus töörahva kaebuste läbivaatamise kohta on elavaks tunnistuseks, kuidas meie partei suhtub töörahva nõuetele. Ainult see partei, kes on proletariaadi lahutamata osa, kes võitleb töörahva eesotsas, võib niisuguse armastusega töörahvahulkade eest hoolitseda, kasvatada ja õpetades töötavaid hulki, juhtides neid õnnelikule, kultuursele elule.

Sotsialistliku ehitustöö määratusur kasv on tihedalt seotud sotsialismi ehitajate töölise hulkade aktiivsuse kasvuga. Uus olukord, uued tingimused seavad uutemoodi küsimused töötavate hulkade ette üles. Töödistsipliini ja töökultuuri küsimused on saanud seaduseks kõrge töövõime eest võitlemisel. Lohakus ja korratud nõukogude ühiskondlikke organisatsioonide töös takistavad uutemoodi töötamist, uut töö organiseerimist. Hulkades on kasvanud ja tugevnenud võitlus revolutsioonilise seaduslikkuse rikkumise vastu.

Rida aktiivsete töölise ja kolhoosnikkude kirjasaatjate märkuseid on „Edasi“ veergudel ilmunud, mis paljastavad kohtadel ette tulevaid puuduseid, väärnähtusi ja bürokraatlikku suhtumist töölise-kolhoosnikkude teadaannetes ja kaebustesse.

Näiteks võib tuua „Krasnaja Rabotnitsa“ õmblusevabriku töölise stahanovlase L. Kanarbiku võitlust vabrikus ette tulevate puudustega. Ta teatas mitmel korral töökoja juhatajale masinate löhkumisest, mis suurel määral takistas stahanovlaste tööd. Kuid töökoja juhataja üksikõikne suhtumine töölise-stahanovlase mitmekordsetesse teadaannetes aitas kaasa väärnähtuste edasikestmisele. Alles siis, kui selle töölise kiri „Edasi“ veergudel ilmus ja toimetuse sellest raiooni prokurörile teatas, võeti töökojas korralageduste asjus uurimine ette. Sõnumis kirjutatud tõsiasjad osutusid kõik õigeteks, mis alles prokuröri abiga töökojast kõrvaldati.

Väga tihti tuleb ette, et töölise, punaväelase ja kolhoosnikkude teadaannete läbivaatamine venib pikale. Tuleb ette põllumajandusliku artelli põhikirja jämedaid rikkumisi. Näiteks Lääda raioonis (Leningradi oblastis), Radoselje k/n., heitis „Uus Blagodat“ kolhoosi juhatus kolhoosniku P. Hansmanni kolhoosist välja, ilma kolhoosnikkude üldkoosoleku otsusega. Kolhoosist väljajäetud on lubatavad põllumajandusliku artelli põhikirja põhjal ainult kui äärmise abinõu pärast kasvatusliku ja hoiatava iseloomuga abinõude läbiviimist. Külakooperatsiooni töös tulevad

tihti suured puudused nähtavale, küla kaubanduse ja küla poodide mittehulololava juhtimise pärast oblastite ja raioonide tarvitajate-kooperatsiooni liidu poolt. Kuid kooperatiivi osanikkude kaebustele ei pöörata mingit tähelepanu.

Küla kaubanduse kultuursus ja tänapäeva nõuetele vastavalt kauplemine on leib kaadritest, kes töötavad küla kaubanduse alal, kuid ka väga suurel määral kooperatsiooni liikmetest endist, kes endi kaubanduseorganisatsiooni tegevust peavad kontrollima ja tööle kaasa aitama. Niisuguse hoolimatuse ja passiivsuse lõpetamist nõuab Nõukogulise Kontrolli Komisjoni pleenumi otsus eriliselt otsustavalt, nõuab, et kooperatiivi põhikirja kindlaksmääratud demokraatia rikkumistele lõpp tehtaks. Tarvis on kooperatsiooni liikmete seas laialt kultuurkasvatustööd teha. Peapuudused, mis ette tulevad, need on laialt tarvitavate kaupade, nagu sool, suhkur, tubak, seep, tikud ja muud, puudumine, kuritahtlik hindade tõstmine ja lohakus liikmemaksude arvestamisel. Neid puuduseid tuleb osanikkude üldkoosolekul paljastada, nende puuduste kõrvaldamiseks peavad osanikud ise brigadid looma ja kooperatiivi tööd järele kontrollima.

Väga laialt praktiseeritakse tegelastele administratiivkaristuse andmist tegelase seljataga. Keegi ei võtnud vaevaks tegelaste küsida, ega temaga juttu ajada süüdistuse üle, vaid karistus anti administratiivselt päevakäsu. Niisugune praktika on lõpuliikult vale ja vastuolu meie demokraatiaga. See ei ole enamik kasvatajate meetod, vaid kui bürokraatlik administreerimine.

Kontrollkomisjoni pleenum tunnistas täiesti valeks sotsiaalse päritolu pärast ja kohtu poolt karistatud isikute tööl vallahandamise praktika. Sotsiaalne päritolu ei või olla töösaamise õiguse takistuseks, samuti õppeasutustesse sisseastumiseks.

Nõukogulise Kontrolli Komisjoni pleenum nõudis asutuse juhatajalt tähelepanelikkust iga töölise ja tegelase suhtes. Kuid tähelepanelikkusel ja hoolet inimese eest pole siis mingit väärtust, kui sellele ei järgne konkreetne abi. Ei või ka sellega põhjendada, nagu seda paljud teevad, et küsimus on juba otsustatud, pealegi teise asutuse poolt ja sellepärast ei või midagi teha. Nõukogude Kontrolli Komisjoni III pleenum ütles, et vaja „uuesti läbi vaadata karistused, mis antud endiste Töölise-Talurahva inspeksiooni organisatiiv poolt Nõukogude aparaadi puhastamisel, kuivõrd tuntuvas osa neist on praeguse aja tingimustele oma tähenduse kaotanud“.

Meie elame Nõukogude demokraatia laialise hargestamise ajal. See nõuab järjekindlat võitlust bürokraatlikkude moonutuste vastu, hulkade ideelist kasvatustööd, iga kaebuse tähelepanelikku uurimist, mis aitab kaasa meie edusammude edaspidisele kasvule.

8 miljonit võitu

Mittetäielikkude andmete järgi oli 1. juuniks „laenu- ja hoiumanna omaniku päeva ajal järele kontrollitud 47 538 tuhande laenuomaniku obligatsioonid, kusjuures selgitati välja 7980 tuhat võitu. Hoiukassadesse tuli juurde 956 tuhat uut hoiumanna omanikku.

KINO

Uued filmid

„Sojuskinohronika“ laseb lähematel päevadel ekranile filmi „Abessinia“, milles näidatakse dokumentaalset materjali Itaalia-Abessinia sõja kohta. Ülevõtteid, nagu teada, tegid Abessiniais viibinud „Sojuskinohronika“ erikirjasaatjad — operaatorid Zeitlin ja Jeschurin.

Suuremad Nõukogude kinostuudiumid lõpetavad rea uute kunstifilmide tegemise. Mosfilm kinostuudium lõpetab varsti filmi „Kinostujad“ — N. Pogodini stsenaariumi järgi, filmi „Võitjate põlv“ — partei ajaloo teemil, stsenaariumi autorid on Roschal ja Strojeva, reshissöör Strojeva.

Lenfilm kinostuudiumis lõpetatakse filmi „Fedka“ tegemine. See on film lastest kodu- ja vabariigi, reshissöör Lebedev. „Vabariigi varavahat“ — spordikomöödia L. Kassili stsenaariumi järgi, reshissöör S. Timoschenko. „Sind armastab kodumaa“ — film lennukitehusest, A. Harry stsenaarium, reshissöör M. Dubson.

Peale selle hakkasid stuudiumid töötama mitme uue kunstifilmi kallal. Mosfilmis töötab reshissöör D. Marjan uue filmi kallal „Mehisus“ — Kauge-Ida ümberkorraldamise teemil, autorid P. Pavlenko ja Radinski. Reshissöör Rosnitschenko teeb noorsoo filmi „Noorus“, stsenaariumi autor Netshvolodov. Reshissöör J. Raimsan teeb filmi Oktoobripöördest Moskvas „Viimane õõ“, stsenaariumi kirjutas J. Gabrielovitsh.

Lenfilm kinostuudiumis töötab reshissöör S. Jutkevitsi filmi kallal stahanovlikust liikumise Donbassi ainel — „Aednik“, A. Kaplari stsenaarium. Reshissöör N. Levin ja Suslovitsi ievad filmi Puschkini järgi „Teekond Erserumi“, stsenaariumi kirjutasid M. Bleiman ja M. Silberstein.

„3-da, otsustava aasta“ laenu võitude 53. väljaloomimise tabel

(Protsentideta võitudega väljalask)

53. väljaloomimine oli 10. ja 11. juunil 1936. aastal Saranski linnas, Mordva ANSV.

Võidud langesid järgmiste seeriate ja obligatsioonide numbrite peale

Seeria number	Oblig. number	Võidu summa	Seeria number	Oblig. number	Võidu summa	Seeria number	Oblig. number	Võidu summa
0118	91	200	3536	17	200	7039	28	200
0133	20	200	3658	26	500	7194	02	500
0303	51	500	3764	1—100	50	7552	70	200
0315	45	200	4314	37	500	7579	48	200
0372	36	200	4380	15	200	7592	95	500
0387	1—100	50	4429	51	500	7760	13	200
0404	93	200	4470	69	200	7728	56	200
0580	95	500	4480	01	200	7838	11	500
0767	87	500	4481	08	200	7896	19	500
0926	63	200	4512	18	200	8070	100	200
0955	67	200	4648	1—100	100	8084	90	200
1447	42	200	4681	90	200	8313	27	500
1511	19	200	4769	1—100	50	8637	60	200
1517	97	200	5008	89	200	8708	40	200
1588	24	200	5015	72	200	8840	95	500
1770	64	500	5241	33	200	8911	47	200
2025	78	200	5395	95	200	8972	27	200
2071	55	500	5461	56	200	9171	62	500
2215	64	200	5525	19	200	9282	72	200
2345	10	200	5560	33	500	9292	1—100	50
2441	95	500	5579	10	200	9504	94	500
2813	81	500	5619	1—100	25	9534	41	200
2844	04	200	5859	73	500	9633	05	200
2899	66	200	6053	1—100	50	9732	29	200
3078	77	200	6355	1—100	50	9910	06	200
3163	1—100	50	6760	99	200	9967	64	500
3243	95	500	6819	55	200			
3403	29	500	6844	26	500			

Märk 1—100 tähendab, et kõik 100 obligatsiooni sellest seeriast võitsid kõrvaltähendatud summa. Ülejäänud 99 obligatsiooni teistest võitnud seeriatest võitsid 25 rubla iga number.

Ajalooline otsus

Üleliidulise Kommunistliku (enamlaste) partei Keskkomitee pleenum lõpetas neljandal juunil oma töö. See enamlaste partei pleenum läheb meie ajalooesse, kui proletarise revolutsiooni üks kõige hiilgavamatest lehekülgedest.

Pleenumil oli tähtsamaks küsimuseks Nõukogude Liidu uue põhiseaduse projekti läbiarutamine. Uue põhiseaduse projekti väljatöötamise komisjoni esimeheks oli seltsimees Stalin. Uue põhiseaduse projekt on valmis, mida praegu kogu Nõukogude Liidu töörahvahulgad suure vaimustusega õpivad ja läbi arutavad.

Mispärast on meie praegu uut põhiseadust tarvis? Meie teame, et praegune põhiseadus kinnitati 12 aasta eest — 1924. aastal. Kuid selle aja jooksul on meie sotsialistliku kodumaa võimsus määratusuureks kasvanud. 1924. a. oli meie tööstus veel väga nõrk, võrreldes selle tööstusega, mis meil praegu on. Küllas oli siis veel suur enamus talurahvast väikeseõulised üksikmajapidajad. Küllakurnaja kulak oli siis veel väga tugev. Lääksid mõnda mõned aastad. Enamlaste partei, eesotsas sm. Staliniga, viis tööliseid ja talurahva täielikule sotsialismi võidule. Kangelalik proletariaat ehitas selle lühikese ajaga üles sajad hiiglasuured uued vabrikud ja tehased. Põhimine osa talurahvast asus tagasiööramatult sotsialistlikule kolhoosile ehitustööle. Ainult käesoleval aastal üksi annab meie sotsialistlik tööstus sotsialistlikele suurpõllumajandusele 19,2 tuhat esimeseklassilist võimsat roosmusktraktorit „Stalinet“, 16 tuhat

spetsiaalset traktorit „Universal“, — 40 tuhat ratastraktorit ja 62 tuhat kombaini.

Kulakute klass on likvideeritud. Meie õnnelikul kodumaa ei ole enam töötav. Ei ole inimese kurnamist inimese poolt. Ei ole enam meie maal kurnajateklasse ja kurnamise võimalust — kapitalistlikku eraomandust. Meie suure juhi sm. Stalini juhatusel on Nõukogude maal teoks saanud kõige tähtsamad töörahva õigused, õigus tööle, õigus puhkusele, õigus haridusele.

Nende kolme õiguse järele on juba ammugi inimsugu unistanud. Meil saab iga inimene tööd, sest tööpudus on meie maalt igavesti kadunud. Meil saab iga töötaja puhkust. Töörahva tarvitada on kõige paremad kuroridid, puhkemajad, klubid, teatrid, kinod, pardid jne.

Meil on iga inimesel õigus makseta haridust saada kuni kõige kõrgemate teaduste vallutamiseni. Kapitalistlikud maad on õigus haridusele ainult rikkastel, kellel hariduse saamise eest raha on maksta. Kapitalistid hoiavad vaeseid pimeduses ja rumaluses, selleks, et oleks kergem vaesid kurnata.

Ja just sellepärast, et meil on kurnajateklassid hävitatud, et meil on töörahva hulgas määratusuur aktiivsuse kasv sotsialistlikul ehitustööl, meie sotsialistliku kodumaa piiride kindlustamisel, ei mahu hulka määratusuur algatusvõime enam praeguse põhiseaduse raamidesse. Uus põhiseadus on kättevõidetud saavutuste väljendus. Vaba sotsialistliku riigi kodaniku nime kanda tähendab kõige suurema au ja uhkuse osaline olla.

Obvodnoi kanali kaldad tehakse graniidist

Obvodnoi kanali kaldad Schlüsselburgi prospekti kuni Atamani sillani 8 km pikkuselt tehakse graniidist. Kanali kaldad ilustatakse teiste kanalite eeskujul treppidega. Projekteerimise töid konsulteeris professor Perederi. Projekteerimistööd juhtas insener Shdanov. Arhitektuuriliseks konsultandiks oli arhitekt Dmitrijev.

Vastutav toimetaja: O. Rästas.

Väljaloomija: Vällamantöölise Kirjastusüh. NSV (Linnas) Издательское Т-но Иностр. Работнич. ЦС П

Riiklik Eesti Kolhooside Teater II brigaad

esineb oma järjekordsel ringreisil V. Hacheki romaani järgi koostatud 3-vaatusliku komöödiaga

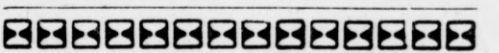
„Vahva sõdur Schweik“

järgmistest kohtades:

- Vruudas, lubjatehase klubis . . . . . 21. juunil
- Kalmuse nrm. kolhoosis . . . . . 22. „
- „Külvaia“ kolhoosis . . . . . 23. „
- Aruküla . . . . . 24. „
- Leelinas „Jõu“ kolhoosis . . . . . 25. „
- Smolegovitsas „Kire“ kolhoosis . . . . . 26. „
- „Valter Kleinis“ . . . . . 27. „
- Sakalas . . . . . 28. „
- Tikopesas . . . . . 29. „
- Valerianovkas . . . . . 30. „

Lõpuks kollektiivsed mängud ja tants bajaanil saatel.

Administratsioon.

Elektro-mehaaniline tehas nr. 8 (LEMS)

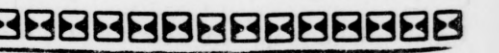
Лифляндская ул. мая nr. 6 — Trammid: 8, 31

v a j a b:

1. Punasepuu tislereid.
2. Töölisi saepinkidele.
3. 4-5-6 järgu treialeid.
4. 4-5 järgu mehaanikuid.
5. 2-3 järgu revolveritööpinkidel töötajaid.
6. 3-4 järgu automaat-tööpinkidel töötajaid.
7. 3-4 järgu pressidel töötajaid.
8. 6-7 järgu töö allapaneid pressidele.
9. 3 järgu puuriljaid.
10. 4 järgu freesiljaid.
11. 4-5 järgu puutrelaaleid.
12. Lukuseppi.
13. Naisterahvaid töökodadesse puurimis- ja pressimistöölle.
14. 5 järgu sadulseppi.
15. Mustatöölisi (meesterahvaid).
16. Koristajaid.
17. Pakkijaid.
18. Praakijaid.
19. Mõõtjaid elektri-aparaatidele.
20. Naisterahvaid valajaid.
21. Kopeerijaid.

Pöörata kaadrite osakonna poolt hommiku kella 8.30 päeva kella 1-ni.

Kaadrite osakond.

Teater

„Vahva sõdur Schweik“

(Riiklikus Eesti Kolhooside Teatris)

Suurest imperialistlikust sõjast on kirjutatud palju romaane ja neid on ilmunud pea iga rahvuse juures. Puudutas see sõda ju kogu maailma ja kõiki rahvaid. Tšehhi kirjanik Jaroslav Haschek on aga selle sõja sündmusi omapärasel, erilisel viisil kirjeldanud oma kuulsas romaanis „Vahva sõdur Schweik“ seiklused ilmasõja kestel. Ta võtab oma romaaniangelaseks pooltotra, kuid kavala ja lõpmatuseni leidliku tšehhi sõduri Schweiki ja vaatleb tema seisukohalt suure ilmasõja sündmusi. Eriti terava pilke alla võtab ta endise Austria-Ungari keiserriigi ühiskondliku korra ja sõjaväe olud. Teravamalt, tabavamalt ei ole seni ükski teine kirjanik Austria-Ungari olukorda sõja ajal paljastanud, kui seda Haschek oma romaanis teeb. Et aga Austria sõjaväe olukord vägagi sarnasest reikide sõjaväe imperialistlikkude riikide olukorraga, siis on selle romaani tähtsus rahvusvaheline.

Hinnangud selle romaani kohta on suuresti lahkumised. Kuna suurem ja kaaluvam osa kirjandusehindajad asetavad „Schweiki“ klassikaliste romaanide hulka, nimetavad osa parempoolseid kodanlasi kirjandusekriitikuid seda pornograafiliseks teoseks. Alles mõni aasta tagasi kaalutlesid Tšehhi parempoolsed lehed küsimust, kas ei tuleks „Schweiki“ tõlkimist võõrastesse keeltesse täiesti keelata, sest see võivat tekitada

arvamist, nagu oleks iga tšehhi sõdur Schweik.

Esimesena dramatiseeris ja tõi Schweiki näitelavale Saksa revolutsioonilise teatri tegelane Ervin Piscator, kelle lavastusel „Schweik“ sai suuremaks teatrisündmuseks Lääne-Euroopas. Schweiki osa mängis saksa kuulsam koomik näitleja Pallenberg. Tema kujundusel ei ole Schweik ainult naljategija, kes oma naljadega tõestab asju ja olukordi, vaid ka suur skeptik, kes oma alalise kõike oleva kinnitamisega ja jaatamisega ühtlasi kõike seda ka eitab. Schweik ei ole revolutsionäär, vaid deklasseerunud ühiskonna liige, kes igasuguses ühiskondlikus korras mõjub eitavalt.

Nõukogude Liidu teatrites on „Schweik“ laialt mängitav ja püsib tänapäevani repertuaaris. Paremaks „Schweiki“ lavastuseks loetakse siin Radlovi nim. teatristuudiumi oma Leningradis, kus „Schweiki“ juba üle 500 korra on ette kantud.

Riikliku Eesti Kolhooside Teater pidi oma tegelaste väikse arvu tõttu (mängivad kaasa ainult 5 näitlejat) „Schweikile“ andma erilise lavavormi. Teater annab näidendi kui Schweiki jutustuse oma väerinna seljatagustest seiklustest, mis vahete vahel hargneb näitelavaleks piladiks. See vorm annab teatritele võimaluse siduda üksikuid lavapilte ja pealtvaatajad; kes romaanis ei ole lugenud, saavad üldise aimu romaani

ni esimesest osast. Kuna võimalik ei ole kõiki neid nähteid ja küsimusi lavale tuua, mida romaan käsitleb, siis koondatakse teater oma tähelepanu kolmele tähtsamale neist: sõda ja bürokraatism, sõda ja kirik ning ohvitseri ja sõduri vahekorid. Et Hascheki teravat poliitilist pilget selgelt esile tuua, annab teater lavapildid groteskselt, rõhutades ja suurendades neis pilkejooni. Pearõhk on näitlejate mängule pandud, dekoratiivselt andes ainult üksikuid iseloomulisi jooni kohast ja ajast, millal tegevus sündib.

Kuna uue imperialistliku sõja hädaohut tänapäev teravamalt ja ähvardavamalt kui kunagi varem esile kerkib, siis on „Vahva sõdur Schweik“, kui terav sõjavastane satiir, tänapäev aktuaalne ja selle teatri repertuaarivõime ajakohane.

Sarto.

Nõukogude kunstivõit

13. juunil oli Viinis viimane õhtu rahvusvahelistel pianistide võistlusel. Esimesele kohale tuli nõukogude klaverikunstnik Flier, kellel oli määratusuur edu. Teisele kohale tuli samuti nõukogude kunstnik — Gilels. Üldine mulje oli niisugune, et nõukogude klaverikunstnikud paistavad oma meisterlikkusega suuresti teiste hulgast välja, kuigi võistluse koosseis väga tugev oli.

Kolmandale kohale tuli prantslane ja neljandale ungarlane.